

بررسی تأثیر نوع بدهی بر عملکرد در شرکتهای با مالکیت خانوادگی و غیر خانوادگی در شرایط رکود اقتصادی

امین کیانی زاده^۱، فرزانه سالاریان^۲

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی تابران، Aminkz64@gmail.com

^۲ کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی تابران، farzanesalarian@yahoo.com

چکیده: مروری بر ادبیات رفتاری و عملکرد شرکت های خانوادگی نشان می دهد که تحقیقات در تلاش برای ارزیابی عملکرد بهتر یا ضعیف تر شرکت های خانوادگی با توجه به جوانب مختلف بوده اند. هدف این پژوهش بررسی تأثیر بدهی های بلند مدت بر عملکرد در شرکتهای با مالکیت خانوادگی و غیر خانوادگی در شرایط رکود اقتصادی بود. با استفاده از روش حذف سیستماتیک، نمونه ای متشکل از ۹۱ شرکت از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۶ انتخاب گردید. با توجه به متغیرها و مبانی نظری پژوهش شش فرضیه برای پژوهش مطرح شد و برای آزمون فرضیه ها از روش های اقتصاد سنجی استفاده شد. نتایج آزمون فرضیه ها نشان داد که بین بدهی های کوتاه مدت و عملکرد شرکت های خانوادگی رابطه معناداری وجود دارد. بین رکود اقتصادی و بدهی های کوتاه مدت و عملکرد شرکت های خانوادگی رابطه معناداری وجود داشت.

کلید واژه: بدهی کوتاه مدت، رکود اقتصادی، عملکرد شرکت ها، مالکیت خانوادگی، مالکیت غیر خانوادگی

مورد مطالعه قرار گرفته است. حتی اگر این نتایج قطعی هم نباشند، این بخش نشان می دهد که شرکت های خانوادگی ممکن است سودآورتر و دارای ارزش بازار بیشتر باشند اما تحت شرایط خاص خانواده مؤسس و یا مدیر باشند (مهرآذین و همکاران، ۱۳۹۵).

مقدمه

با توجه به رقابت جهانی، ارزیابی عملکرد سازمان برای بقای سازمان مورد نیاز است. هر سازمان، عملکرد خود را اندازه گیری، نظارت و تجزیه و تحلیل می کند گزارش ها و صورت های مالی، یکی از مهم ترین اجزاء سیستم مدیریت است. وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه یکی از ارکان اصلی پاسخگویی مدیران اجرایی و از نیازهای اساسی تصمیم گیری اقتصادی است. به منظور بقا بازارهای سرمایه لازم است سرمایه گذاران اطلاعات شرکت ها را صحیح، کامل، قابل اطمینان و به موقع بدانند (زمانی، ۱۳۸۹). علی رغم اهمیتی که افراد حرفه ای و قانون گذاران برای شفافیت و طول افشا قائل هستند، فرضیه مدیریت مبهم بیان می کند وقتی عملکرد شرکت ضعیف است مدیران تمایل دارند تا اطلاعات را به صورت مبهم ارائه کنند زیرا ممکن است بازار به اطلاعاتی که به شکل پیچیده ای (از نظر خوانایی) افشا شده با تأخیر واکنش نشان بدهد. از این رو مدیران ممکن است به منظور جلوگیری از تأثیرگذاری اطلاعات بر روی قیمت بازار سهام، اطلاعاتی که نمی خواهند توسط سرمایه گذاران بررسی شود را به شیوه ای پیچیده تر منتشر کنند (پورزمانی، ۱۳۸۹).

بیان مسئله و پیشینه پژوهش

در شرکت های خانوادگی عموماً بخش زیادی از سهام در اختیار یک یا چند سهامدار عمده حقیقی از اعضای یک خانواده است و اعضای خانواده در پست های مدیریتی و عملیاتی مشغول کار هستند. طبق پژوهش های انجام شده، مشخص شده اگر میزان سهم مدیران از حدی بیشتر باشد، می تواند این انگیزه را در آنها ایجاد کند تا وضعیت مالی و عملکرد مطلوب تری را رایحه دهند، همچنین سهامداران عمده نیز می توانند از طریق کنترل رفتار مدیران بر روی تصمیمات و فعالیت های شرکت تأثیرگذار باشند (خدامی پور، ۱۳۹۳).

در شرکت های خانوادگی ممکن است به دلیل ساختار مالکیت خاص این شرکت ها، حفظ منافع خانواده بر حفظ منافع سهامداران جزء ارجحیت یابد، در نتیجه به دلیل اینکه سهامداران جزء کمتر به اطلاعات مهم و اساسی شرکت دسترسی دارند، همواره این خطر احساس می شود که منافع این گروه در معرض خطر، به خصوص در بلند مدت قرار گیرد (عبدالمحمد، ۲۰۱۰). بدهی ها و سرمایه دو منبع اصلی تامین منابع مالی در ساختار سرمایه شرکت می باشند (ماریماتو، ۲۰۰۹). معمولاً روش های تامین مالی از طریق بدهی، در دو